

D ů v o d y:

Podle judikátu 153 (Gl. U. N. F. 1802), jehož zásady si osvojila i judikatura tohoto nejvyššího soudu, jsou zákonnými prostředky k vydobytí převodního poplatku, kterými se podle nařízení ministerstva financí z 3. května 1850 č. 181 ř. z. a čl. III uv. zák. k ex. ř. promlčení nároku na přednostní uspokojení přerušuje, nucené řízení práva zástavního, vnučená správa, v níž bylo řádně pokračováno, a nucená dražba nemovitostí, na které poplatek vázne. Pokud jde o nucenou dražbu, zmíněný judikát o »řádném pokračování« ani nemluví a stačí proto k přerušení promlčení, aby dražební řízení na návrh úřadu poplatků vymáhajícího bylo zahájeno, předpokládajíc ovšem, že tento úřad později od dražebního řízení výslovně neupustil. Nad to podal v souzeném případě úřad vymáhající poplatek dne 7. ledna 1936 — tedy ve lhůtě tříleté před udělením příklepu — návrh na pokračování v exekučním řízení nucenou dražbou nemovitostí, zapsaných ve vl. č. 225 v K., které bylo usnesením z 9. ledna 1935 odloženo na dobu po 31. prosinci 1935 podle čl. I vlád. nař. č. 258/1934 Sb. z. a n. Návrh tento byl usnesením z 9. ledna 1936 zamítnut s odůvodněním, že podle § 26 vlád. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n. odkládá se prodej nemovitostí, odložený ve smyslu zák. č. 33/1934 a vlád. nař. č. 258/1934 Sb. z. a n., na dobu po 30. září 1936. Okolnost že se berní úřad proti zamítnutí jeho návrhu na pokračování v exekučním řízení nebránil, je nerozhodnou vzhledem k tomu, co bylo již na začátku uvedeno. Dlužno proto přisvědčiti rekursnímu soudu, že do příklepu promlčecí lhůta v žádném případě neuplynula.

Čís. 17439.

Zákon o jízdě motorovými vozidly č. 81/1935 Sb. z. a n.

Ustanovení § 48, odst. 4 uvedeného zákona je omezeno na případy, kdy není na straně osoby odpovědné z provozu uplatněno zavinění, zavazující k náhradě škody podle předpisů občanskoprávních.

Opřela-li třetí osoba, poškozená při střetnutí se dvou povinně odpovědných provozů, svůj nárok také o zavinění odpovědných osob (§§ 1295 a násl. obč. zák.), platí pro tyto osoby ustanovení o širší odpovědnosti (§ 51 aut. zák.) a tím i z příslušných předpisů občanského zákona o náhradě škody i ustanovení § 1302 obč. zák.

(Rozh. ze dne 28. října 1939, Rv II 359/39.)

Žalobce domáhá se na žalovaných náhrady škody, kterou utrpěl na svém majetku (potahu) při srážce dvou motorových vozidel, řízených žalovanými. Nižší soudy uznaly podle žaloby do výše zjištěné škody, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce opřel svůj nárok na náhradu škody o zavinění žalovaných. Vina na nehodě byla u obou zjištěna trestním rozsudkem, podle něhož oba žalovaní byli pravyplatně odsouzeni pro přestupek podle § 431 tr. z. Přichází tu v úvahu

ustanovení § 51 zák. čís. 81/1935 Sb. z. a n., podle něhož není vyloučena širší odpovědnost podle obecného zákona občanského proti ustanovením zákona automobilového. Uplatnil-li žalobce v žalobě nárok na solidární zaplacení své pohledávky ze vzniklé mu škody následkem škodné události, jest jeho nárok posuzovati podle § 1302 ob. zák. obč., podle něhož všechny osoby škodu jednáním (opomenutím) zavinivší ručí poškozenému solidárně, když jejich podíly na způsobené škodě, jak tomu je i v posuzovaném případě, nelze bezpečně určit. Toto zákonné ustanovení je nepochybně přísnější a odpovědnost škůdců podle něho právě pro solidárnost jejich závazku k náhradě škody širší než podle ustanovení § 48/4 zák. čís. 81/1935 Sb. z. a n., kde jeden ze škůdců může se domáhati toho, aby jeho závazek k náhradě škody byl omezen na tu poměrnou část škody, která je přiměřená účasti jeho provozu na způsobené škodě vzhledem k účasti povinně odpovědných provozů ostatních. Předpisu § 48/4 cit. zák. jest však použiti jenom v takových případech, kde vina provozovatelů motorových vozidel (§ 45 cit. zákona) na škodné události není bezpečně zjištěna a kde tito ručí v provozu motorových vozidel podle automobilového zákona i za škodnou událost (za výsledek), nastavší bez jejich přímého zavinění (na příklad prasknutím pneumatiky, poškozením řízení a pod.). V souzeném případě zavinění řidičů motorových vozidel bylo bezpečně zjištěno trestním rozsudkem a právem proto první soud odsoudil odvolatele k solidární náhradě škody s ostatními spolužalovanými podle § 1302 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Předmětem sporu je nárok na náhradu škody, kterou utrpěl žalobce jako třetí osoba z události, jež nastala střetnutím dvou povinně odpovědných provozů. Dovolatel dovozuje, že proto dopadá na tento případ ustanovení § 48, odst. 4 zák. č. 81/1935 Sb. z. a n., podle kterého se může dovolatel jako jedna z odpovědných osob domáhati toho, aby jeho závazek k náhradě škody byl omezen na tu poměrnou část škody, která je přiměřená účasti jeho provozu na způsobení škody k účasti povinně odpovědného druhého provozu Antonína resp. Ludvíka K. Je prý proto nesprávný názor odvolacího soudu, že tohoto ustanovení je použiti pouze v takových případech, kde vina provozovatelů motorových vozidel na škodné události není bezpečně zjištěna a kde oni ručí v provozu motorových vozidel podle automobilového zákona i za škodnou událost (za výsledek) bez svého přímého zavinění. S dovolatelem však nelze souhlasiti. Podle § 51 zák. č. 81/1935 Sb. z. a n. — které bylo nezměněně převzato z ustanovení § 7 zák. č. 162/1908 ř. z. — není ustanoveními oddílu VIII zák. č. 81/1935 Sb. z. a n. vyloučena širší odpovědnost škůdců způsobivších škodu provozem motorových vozidel podle obecného práva občanského nebo jiných zákonů. Nebyloť — podle důvodové zprávy — úmyslem těmito ustanoveními zkrátiti práva poškozeného; naopak ručení za škodu bylo jimi zvýšeno a měl poškozený v mezích automobilového zákona dojíti náhrady jednodušším a jistějším způso-

bem. Uložil-li pak zákon osobám odpovědným z provozu jízdy motorovým vozidlem také tam, kde je nepostihuje sebe menší zavinění, povinnost k náhradě škody (ručení za výsledek), bylo by nespravedlivé uložit povinně odpovědným osobám plnou náhradu, když třetí osoba anebo jiná z provozu odpovědná osoba má spoluvinu na události. S tohoto hlediska je také posuzovati nové ustanovení § 48, odst. 4 zák. č. 81/1935 Sb. z. a n. a tuto normu omeziti na případy, kdy není na straně osoby z provozu odpovědné uplatněno zavinění, zavazující k náhradě škody podle obecných pravidel. Poškozený není povinen opíratí své nároky ze škodné události jenom o předpisy oddílu VIII zák. č. 81/1935 Sb. z. a n.; může je opřítí také o předpisy hlavy XXX obč. zák., jsou-li tu jejich podmínky. Žalobce neuvedl výslovně v žalobě, že opírá svůj nárok jen o ustanovení oddílu VIII zák. č. 81/1935 Sb. z. a n. Naopak v přednesu o skutkových okolnostech, za nichž došlo ke škodě a na nichž založil svůj žalobní nárok, jež podříditi právní normě přísluší soudu, uvedl, že jeho škoda byla způsobena neopatrnou jízdou obou provozovatelů jízdy motorovými vozidly, pro kterou byli také oba odsouzeni trestním soudem. Z toho přednesu tedy plyne, že žalobce svůj nárok opírá také podle §§ 1295 a násl. obč. zák. o zavinění obou provozovatelů, tedy i žalovaného, které oba nižší soudy zjistily. Platí proto proti žalovanému ustanovení o širší odpovědnosti podle § 51 zák. č. 81/1935 Sb. z. a n. a platí pak také z příslušných předpisů obč. zák. o náhradě škody ustanovení § 1302 obč. zák., podle něhož ručí za bezprávně způsobenou škodu — přispělo-li k ní více osob a nelze-li jednotlivě podíly zjistiti, jak je tomu v souzené věci — všichni za jednoho a jeden za všechny.

Čís. 17440.

Směnečný rukojmí, proti němuž uplatnil směnečný spolurukojmí postihem směnečnou žalobou celou pohledávku, kterou zaplatil za dlužníka, nemůže se domáhati na spolurukojmím podle § 1431 obč. zák. částky, která podle jeho mínění přesahuje jeho rukojemský závazek, nedošlo-li k vydání platebního směnečného příkazu k žalobě spolurukojmího podvodným nebo záludným jednáním spolurukojmího. Rukojmí má v takovém případě nárok proti spolurukojmímu na náhradu škody, avšak jen za předpokladu § 1295 II obč. zák.

(Rozh. ze dne 31. října 1939, Rv I 1139/39.)

Žalobce se zaručil společně se žalovaným a Marií S. jako směneční rukojmí za Antonína S. na směnce ze dne 22. července 1936 znějící na částku 3.000 K. Antonín S. směnečnou pohledávku nezaplatil a žalovaný byl jako rukojmí nucen zaplatiti směnečnému věřiteli s výlohami 2.950 K. Své regresní nároky proti spolurukojmím uplatnil směnečnou žalobou proti Marii S. a žalobci na solidární zaplacení celé částky 2.950 K. Proti oběma těmto spolurukojmím byl vydán směnečný pla-